

Jälkeen Joulun

Arkipäivä, arkipäivä, härkäviikot... Aniharvoin tapaa enää tuttavaa, joka toivottaisi edes hyvää uutta vuotta. Korkeintaan sanotaan "sitä samaa" ja sekin vähän noin niinkuin arastellen, että olikohan tuo nyt enää tarpeenkaan. Äsken oli kaikkea, oli hyvää joulua ja iloista tapania, oli hyviä pyhiä ylipäänsä ja äkkipikaista loppua ja hyvää uutta vuotta ja sitten vielä hyvää jatkoa. Sitten ei mitään. Täyskuukin oli ja meni. Mahtavana juustona se nousi illan tullen idästä, yhtä pyöreänä ja keltaisena mollotti vastaan Pikisaaren päältä luoteesta, kun menttiin aamulla töihin. Pakkaset menivät samantien, pahimmat ainakin.

Sitten tapahtui kuitenkin taas jotain, ihan tavallisena arkipäivänä. Päivä piteni. Noin vain. Eihän sitä mittaamalla olisi huomannut, jos mittaamaan olisi kyennytään, mutta silti kaikki tapahtui kuin nix-nax. Uunavuonna jo sanottiin, että kukan askeleen verran, nyt sanoi joku, että kanan askeleen. Niin sanotaan, sanovat.

Kaikki eivät raski luopua joulusta. Vastapäisen talon ikkunasta loistaa yhä joulukuusi. Olen varma asiasta, sillä missään muussa lamppuasetelmassa eivät valot ole sillä tavalla "hajajoitettuja" kuin joulukuusessa. Ne ovat sähkökynttilöitä, koska ne loistavat illoin, aamuin, sydänyölläkin. Olen elävien kynttiläin kannalla, mutta nyt tuntuvat sähkökynttilätkin mukavilta. Onpahan vielä josain joul...

"Joulupuu on rakennettu, kaikki väki nukkuu..."

Se tuli kirkkaalla, mutta henolla lapsenäänellä, "ärrä", äsken opittu, aivan selvästi puolilihavalla, kirjapainokielellä puhuakseni. Luulin ensin vain unohtuneeni muistoihini, mutta kun laulu katkesi ja saman tien kuului samalla äänellä "ei se noin ollu", tajusin, että pienimäinen siellä jatkoi joulua — jouluamme. Ensimmäisten joukossa hän syksyllä aloitti, kansakoululaisten mukana, milloin lie lokakuun lopulla, marraskuun alussa, kun joulupuuta ja joulukuuta ja kaikkea joulua muuta ruvettiin rakentamaan. Silloin ei Mirrillä ollut kuin yksi nuotti. Saattoi sanoa, että kaikki oli valettu samaan nuottiin vai oliko se muottiin. Estoitta lauloi silloin, toisten mukana niinkuin yksinkin, estoitta nytkin kun toiset ovat kouluissa ja hän täällä omassa touhuisaan. Nyt meni kuitenkin "Joulupuu" ja "kaikki väki" samal-

la nuotilla, joten aivan oikein: ei se noin ollu.

"Pimeitä talven öitä, niitä sitä valaistaan ja aurinkoki pais-taa..."

Konsertti jatkui. Katsoimme emännän kanssa toisiamme ja tajusimme, sanoitta, paljon enemmän kuin olen pystynyt tuohon kirjoittamaan. Katsoin myös rannekelloani ja ajattelin, että voim vielä vähän aikaa viipyä vaikka "ruokakello" oikeastaan olikin jo soinut. Pieni laulajatar kuului sanovan, ikäänkuin hänellä olisi ollut seuralaisia, niin, ehkä hän kuvitteli, että niitä oli, kokonainen luokka ehkä, sanoi välillä asiallisesti ja kehottavasti: "Lauetaan se sielujen laulu!" Ja välittömästi kehotuksen jälkeen tuli melkein nuotilleen "kirkas Luojan taivas".

Taivas tuntui tosiaan kirkkaalta. Nousin, arkipäivä kun oli, ja lähdin töihin. Ei tullut mieleenkään lähteä edes ovesta kurkistelemalla häiritsemään konserttia. Ovea avatessani, kuulin, kuinka Mirri vielä kerran palasi jouluun: Janne ja Ville, enkeli taivaan lausuu nyt!"

Jäin ihmettelemään, mistä ne Janne ja Ville siihen tulivat, mutta tajusin, että olivat he keitä hyvänsä, niin kehotus oli selvä: enkeli taivaan lausuu nyt.

Koulu, koulu siellä kuitenkin mahtoi olla meneillään.

Ulkoilman haistaessani ja vanhan taivaan nähdessäni muistin taas sekä kukonaskeleet että kanan, muistin — ja sinä hetkenä oikein huikaisi —, miten Samuli Paulaharju kuvaa tätä myötällettä, joka vie meitä kevättä kohden: "Kaamosajan jälkeen, kun lasketeltiin kevättalven suurta myötällettä, ja joitain miehet ajelivat pitkin valkoisia erämaita, pyhät, juhlat ja merkkipäivät ajelivat toisiaan pitkin valkoisia hankia, rientäen kohti kevättä (ja kesää)."

"Heikki oli poukahduttanut talvenselän poikki..."

Näin Paulaharju ikimuistettavassa Sompiossaan, johon joka kevät palaan, Paulaharjuun nimittään. Yhdesti, kahdesti olen päässyt hangillekin ja ollut omituisen onnellinen.

Heikki! Eikö nyt jo olekin Heikki tai ainakin kohta, tuossa tuokiassa.

P a n u